

Lilla Grusskolan

Sten, grus och sand och andra vanliga begrepp

Sten, grus och sand är benämning på jordartsklasser med följande kornstorlekar.

Jordartsklasser	Kornstorlek i mm	Jordartsklasser	Kornstorlek i mm
Block	>200	Mo	0,02-0,2
Sten	20-200	Mjåla	0,002-0,02
Grus	2-20 enl Atterbergsskalan	Ler	<0,002
	2-60 enl Sv Geotekn. Fören.		< betyder mindre än
Sand	0,2-2		> betyder större än

Exempel på olika jordarter

Morän

Jordart bildad av en glaciär och består av en sorterad blandning av olika partikelstorlekar, från lerpartiklar (<0,002 mm) till block (>20 cm).

Lera

Lera är en finkornig jordart där mer än 15 % av vikten utgörs av partiklar med en diameter på mindre än 0,002 mm sk ler.

Sand

Sand, finkornigt stenartat material förekommer naturligt på ställen där väder och vind haft lång tid på sig att nöta ner urberget t ex stränder och öknar.

Exempel på grus

Grus

Sorterat material, som normalt kommer direkt från rullstensås.

Naturgrus

Består av naturligt sorterade sten-, grus- och sandjordarter.

Krossgrus

Är industriellt tillverkat grus, krossas och sedan siktats.

Gårdsgrus

En natursingel med lite mer "mjuka" och rundade former jämfört med granitsingeln. Brun/rödaktig färg. Har i alla tider använts till grusgångar.

Singel

Siktad natursten, runda avslipade former. Olika kornstorlekar.

Makadam

Makadam (efter skotten John Loudon McAdam, 1756-1836) är krossat stenmaterial, där de minsta fraktionerna har tagits bort. Makadam används vid tillverkning av betong och vid asfaltbeläggningar, samt uppbyggnad av väg- och järnvägsbankar. Makadam framställs i krossanläggningar som matas med utsprängt berg eller grövre stenmaterial som utsorteras ur t.ex. en grustäkt.

Andra vanliga begrepp

Täkt

Fyndighet (t.ex. sten, grus, vatten) som utnyttjas för utvinning.

Bärlager

Det lager av partiklar (sten, grus, makadam osv) som "bär" tyngden av fordon, maskiner, fastigheter. Bärlagret fördelar ut tyngden på underliggande lager.

Slitlager

Ovanpå ett bärlager lägger man ett lager med material som lämpar sig för slitage, ett slitlager.

Ballast

Ballast är sådant som skapar stabilitet. Tunga produkter placeras lågt för att skapa stabilitet i ett fartyg. (Ballast stabiliserar ett i övrigt tomt fartyg, utan last dvs fartyget är bart, enl svensk etymologisk ordbok, 1922, Elof Hellquist). Det lager (grusbädd) som järnvägrälsens sliprar ligger på kallas också ballast. För att skapa en stabil grund i samhällsbyggandet används bergmaterial, dvs det material som utvinns ur olika bergarter. I det sammanhanget blir bergmaterial en ballast.

FAMILJEFÖRETAGET
AB BÖSARPS
GRUS & TORRBRUK
SKURUP

Tel. order 0411-410 79

Tel. kontor 0411-406 55

www.bosarps-grus-torrbruk.se

info@bosarps-grus-torrbruk.se